

Pakkausmerkinnät viestii laadusta

Aika: 21.4.2022

Paikka: Teams-etäyhteys

Asiasanat: *pakkausmerkinnät, elintarviketurvallisuus, elintarvikelainsäädäntö, kontaktimateriaalit, ravintoarvosisällöt*

Lisätiedot: Hanna Hällfors, hanna.hallfors@satafood.net, 040 129 1030

Pakkausmerkinnät viestii laadusta -webinaari oli Uudet askeleet Kaakkois-Suomessa -hankkeen järjestämä tilaisuus, jonka päätoteuttajana on ProAgria Etelä-Suomi / Etelä-Suomen maa- ja kotitalousnaisten piirikeskus.

Ruokaviraston ylitarkastaja **Tuulikki Lehto** kertoi pakollisista pakkausmerkinnöistä, jotka pitää elintarvikkeesta kuluttajalle kertoa. Lähtökohtana pakkausmerkinnöille on elintarvikkeiden turvallisuus. Ruokaviraston nettisivuilta löytyvät Oiva-arviointiohjeet, joiden kohdassa 13 on ohjeet elintarvikkeista annettavista tiedoista. Pakatuille ja pakkaamattomille tuotteille on omat säädöksensä. Pakatuille elintarvikkeille tulee kertoa mm. elintarvikkeen nimi, ainesosaluettelo (+allergioita / intoleransseja aiheuttavat aineet korostettuina), elintarvikkeen sisällön määrä, vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta, toimijan nimi ja osoite sekä juomien todellinen alkoholipitoisuus. Lisäksi on tarvittaessa ilmoitettavia tietoja tapauskohtaisesti. Pakolliset tiedot merkitään pääsääntöisesti sekä suomeksi että ruotsiksi. Pakkausmerkinnöissä on tärkeää, ettei elintarvikkeen nimi tai markkinointinimi saa johtaa kuluttajaa harhaan ominaisuuksien, koostumuksen ym. seikkojen suhteen. Ainesosaluettelossa kerrotaan aina valmistusaineet ja elintarvikeparanteet ilmoitetaan pääsääntöisesti muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Voimakassuolaisuudelle on annettu erilaisille tuotteille omat raja-arvot ja jos raja-arvo ylittyy, tulee pakkauksessa olla merkitä voimakassuolaisuudesta. On olemassa tiettyjä tuotteita, joista pitää ilmoittaa alkuperämaa kuten esim. hunajalle. Lisäksi alkuperämaa tulee ilmoittaa aina, jos se muuten johtaisi kuluttajaa harhaan.

Ravintoarvomerkinnät ovat pakollisia tietoja lähes kaikissa pakatuissa elintarvikkeissa ja niiden merkitys tulee korostumaan tulevaisuudessa. Ravintoarvomerkinnöistä pakollisia tietoja ovat energia, rasva, hiilihydraatit, proteiini, suolapitoisuus.

Lappeenrannan kaupungin terveystarkastaja **Johanna Laitinen** kertoi käytännön kokemuksia pakkausmerkintöjen valvonnasta. Pakkausmerkintöjä käydään läpi vähintään kerran kolmessa vuodessa Oiva-tarkastusten yhteydessä.

Ylitarkastaja **Marjo Misikangas** Ruokavirastosta kertoi elintarvikkeiden markkinointiin liittyvästä viestinnästä. Elintarvikkeissa kerrotut terveysväittämät eivät saa johtaa kuluttajaa harhaan. Misikangas kertoi, mitä tarkoittavat ravitsemus-, terveys- ja lääkinnälliset väitteet. Lääkkeelliset väitteet ovat ehdottoman kiellettyjä elintarvikkeilla, vaikka taustalta löytyisikin tieteellistä tutkimusta. Hyväksytyt ravitsemusväitteet löytyvät asetuksesta 1924/2006 ja terveysväitteet löytyvät komission terveysväiterekisteristä.

Kasviperäisille aineille on päätöstä odottava lista, jolla on tällä hetkellä noin 2000 terveysväitettä. Kaupallisessa viestinnässä voidaan käyttää näitä väitteitä lääkikkeellisiä väittämiä lukuun ottamatta. Ruokavirasto on koonnut kasviperäisten aineiden odotuslistalla olevat väitteet omaan Excel-tiedostoon, mikä löytyy Ruokaviraston nettisivuilta.

Ruokaviraston ylitarkastaja **Merja Virtanen** kertoi esityksessään elintarvikkeiden kontaktimateriaaleista ja niihin liittyvästä lainsäädännöstä. Kontaktimateriaaleilla tarkoitetaan välillisesti tai suoraan elintarvikekosketuksen materiaaleja ja tarvikkeita. Aineiden siirtymiseen vaikuttaa mm. materiaalissa olevan kemiallisen aineen pitoisuus, elintarvikkeen ominaisuudet ja lämpötila. Lainsäädäntö asettaa minimivaatimukset kontaktimateriaalien kemialliselle turvallisuudelle. Kontaktimateriaalien turvallisuuden varmistamiseksi pitää tarkastaa vaatimustenmukaisuusilmoituksen sisältö. Ruokaviraston nettisivuilta löytyy muistilista tarkastusta varten. Kontaktimateriaaleille tulee löytyä maininta, että ne täyttävät kehysasetuksen (EY)1935/2004 vaatimukset sekä millaisten elintarvikkeiden kanssa ne soveltuvat käytettäväksi. Tukusta tai kaupasta hankittaville kontaktimateriaaleille ei tarvitse välttämättä pyytää vaatimuksenmukaisuusilmoitusta. Takaisinvetotilanteissa tulee pystyä selvittämään materiaalin jäljitettävyyden yksi askel taaksepäin ja yksi askel eteenpäin.

Virtanen kertoi, että pakkausmateriaalit tulee painattaa sellaisella toimijalla, joka on rekisteröitynyt kontaktimateriaalitoimijaksi elintarvikevalvontaan ja jolla on asetuksen (EY) 2023/2006 mukainen laadunhallintajärjestelmä (=omavalvontasuunnitelma). Pitää myös huomioida, että pakkausten etiketit ovat kontaktimateriaaleja.